

Skab rammerne, der gør den grønne omstilling til alles ansvar

Inspiration til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget, 3.9.2020
Liv Detlif, livdetlif@gmail.com

Hvorfor

- Fire-dobling af hastighed kræver firedobling af deltagelse
 - Det skaber mandat - også lokalt i kommunerne. Det er hvor vi bor, vi mærker konsekvenserne. Her vi skal tages i ed.
 - Det kan engagere borgere, virksomheder og organisationer i at reducere egne udledninger
 - Lykkes det vil protester mindskes, fordi folk føler sig taget med på råd.

TRE STRATEGIER

LOVGIVNING

Skaber rammer og incitament
Fordeler midler.
Fjerner barrierer.

TEKNOLOGI

Muliggør nye løsninger.
Nem at skalere.
Langsom at sprede.

DELTAGELSE

Skaber og fastholder mandat.
Øger legitimitet.
Skaber ejerskab.

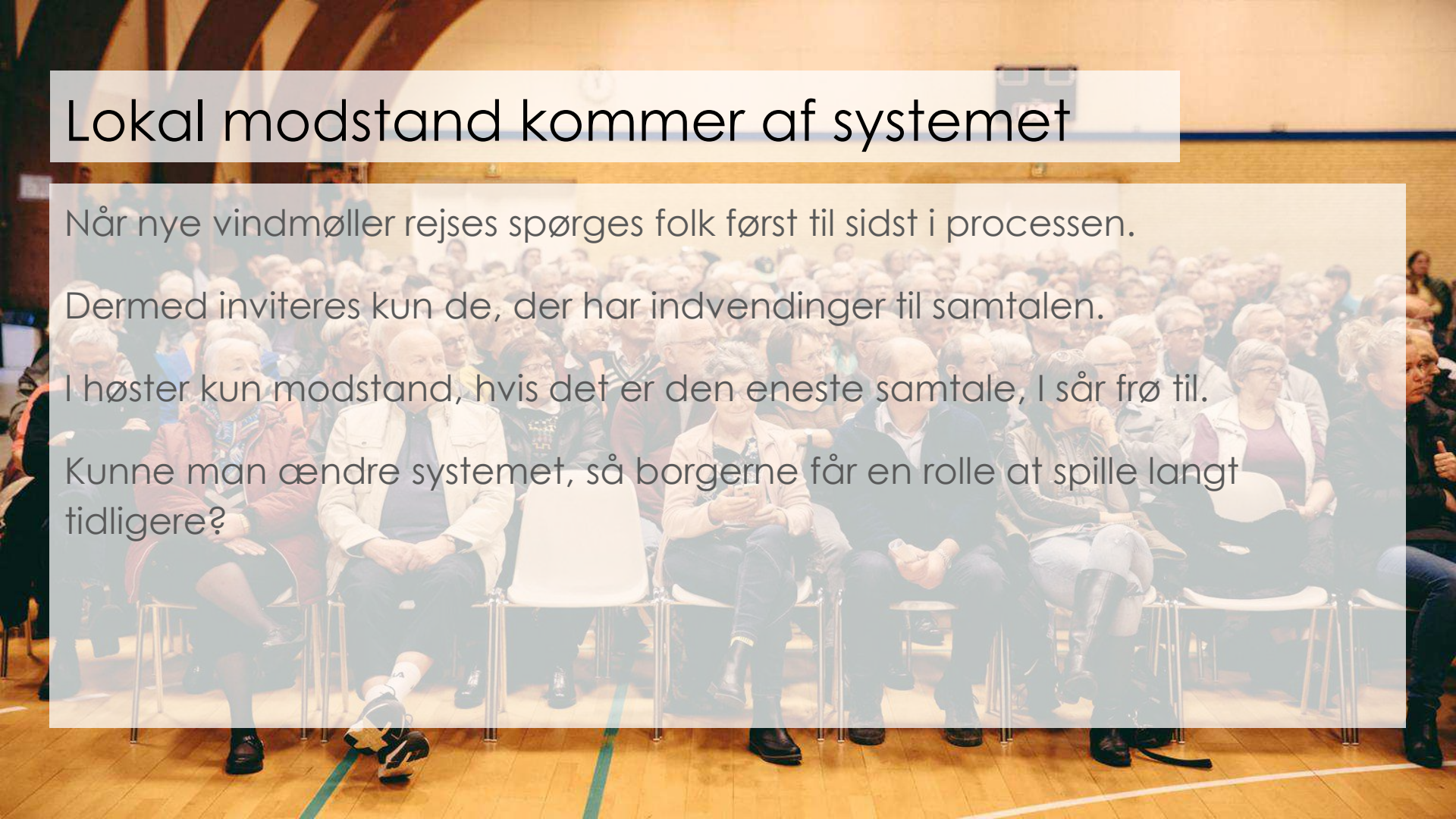
Lokal modstand kommer af systemet

Når nye vindmøller rejses spørges folk først til sidst i processen.

Dermed inviteres kun de, der har indvendinger til samtalen.

I høster kun modstand, hvis det er den eneste samtale, I sår frø til.

Kunne man ændre systemet, så borgerne får en rolle at spille langt tidligere?

Affald og cirkulær økonomi

Klimapartnerskabet for affald og genanvendelse foreslår som mål at 90% af al vores affald skal sorteres og genanvendes inden 2030.

Ambitiøst og smukt. Men hvordan vil I få os med?

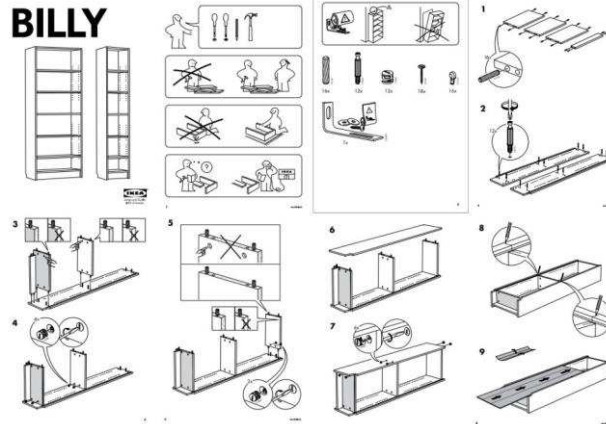
Afgifter er effektive, men kan aldrig være større end folks tolerance.

Så er **mandat, accept og folks egen deltagelse forbundet?**

Ja, og den har et navn: **Deltagereffekten**

Jo mere vi selv er med. Jo mere vi forstår og selv kan bidrage.
Desto større *medejerskab* føler vi. Desto mere vil folk også
acceptere *gener*.

“Vi vil selv eje en del af vores møller. Så larmer de mindre” Ildsjæl i Lemvig

Det skal helt ned på jorden

Sol over Brenderup - borgerdrevet solcelleprojekt, der dækker $\frac{1}{3}$ af sognets 2200 indbyggers forbrug.

Klima Rebild - en tredjedel af kommunens borgere er i sving i løbet af i år. Stormøder, borgersamlinger efteråret igennem, jordbytte, klimaskov, skoleforløb

Der er mindst én Sussi eller Søren i hver by

Alle steder, vi finder gode eksempler, er der én ildsjæl, der har været dynamo.

Lokal lederskab er en nøgle.

Det er ikke en kunstart, men et håndværk. Der har bygget Danmark.

Det kan læres.

Så hvad kan Folketinget gøre?

1. Understøt skabelsen af **handlingsorienterede** grønne råd i alle landets kommuner
2. Faciliter en årlig opsamling på folkelig deltagelse og lav et national stormøde med høringer og nye handlinger
3. Skab finansiering af et grønt kraftcenter, der identificere og træner hundredvis af lokale Sussi'er og Søren'er.